

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. III. An Meßias in lege promissus fuerit verus Deus & verus homo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

Quaest. III. An Messias fuerit verus Deus & verus homo. 7

istam gloria Magna erit gloria domus istius
 novissim^o plusquam primas; quia videlicet Deus
 non nebulam quadam, uti olim templum
 Salomonis, quo erat secundum multo ab-
 jectius & humilior, sed sua reali praesentia in
 humanitate assumpta illud implebit longe
 augustius & gloriosius. Cui consonat illud
 Malach. 3. *Et statim veniet ad templum sanctum
 suum dominator, quem vos queritis &c.* Quomo-
 do autem unicum tantum modicum adhuc
 restabat tempore Aggai (qui haec vaticini-
 natus fuit tempore Darii Hyllaspis, ut pa-
 tet 1. Esdrae 5. anno scilicet secundo regni
 ejus, adeoque quingentis & amplius ante
 Christum annis) quomodo statim ventur-
 us erat juxta vaticinium Malachiae, si nec
 modo advenerit. Immo quomodo secunda
 domus seu templum implebitur umquam
 majori gloria, aut dominator ad illud ve-
 niet, quod nunc a tanto tempore funditus
 est eversum?

17. *Et Mala-
 chia,*

19. *Et alia Pro-
 phetia in
 Christo im-
 plens,*

*Denique ex
 notis fidei.*

Probatur IV. ex pluribus Prophetiis de
 nativitate ex Virgine in Bethlehem & tem-
 pore pacis, de Praecursore, de ingressu hu-
 mili in Jerusalem super asinam, de miraculis,
 de reliqua vita, passione, morte & resur-
 rectione venturi Messiae: quae omnia ex-
 actissime verificantur in Christo.

Probatur denique ex Notis fidei Chri-
 stianae, tum generalibus, tum specialibus,
 puta miraculis, quibus hoc mysterium est
 confirmatum; ut patet ex actis Apostolorum
 & Ecclesiasticis Historiis, ipsisque ope-
 ribus miraculosis Christi. Quo argumen-
 to ipse Christus probavit se esse Messiam,
 respondens discipulis Joannis Matth. 11. &
 Lucae 7. *Euntes renuntiate Joani, quae audistis &
 vidistis: cæci vident, claudi ambulant &c.* juxta
 illud vaticinium Isaiae 35. *Deus ipse veniet &
 salvabit vos. Tunc aperientur oculi caecorum &c.*
 Sicut itaque notae fidei Christianae, sig-
 nanter miracula, faciunt eam evidenter
 credibilem, etiam Gentilibus; sic quoque
 auctorem ejusdem Jesum Christum seu
 Messiam: idque potiori sane fundamento,
 quam Judaei ipsi sibi vel aliis credibile face-
 re valeant, Moysen, Isaiaem & similes fuisse
 veros Prophetas a Deo missos.

20. *Indaorum
 caecitas cum
 suo funda-
 mento dote-
 giatur.*

Decipiuntur autem Judaei expectantes
 Messiam divitem, & multas divitias affe-
 rentem; qualiter depingitur Joelis 3. Isaiae 6.
 Amos 9. Quod tamen spiritualiter est intel-
 ligendum: cum alibi depingatur pauper &
 humilis, vir dolorum & sciens infirmita-
 tem, cujus livore sanati sumus. Similiter
 quae de habitacione lupi cum agno, & exal-
 tatione templi & montis Sion praedicuntur,
 de pace & gloria spirituali Ecclesiae sunt intel-
 ligenda. Denique errant Judaei, quia non
 noverunt distinguere duplicem Messiae ad-
 ventum; primum humilem, quando venit
 judicari, secundum in Majestate quando
 venturus est cum gloria judicare. De quibus
 tamen adventibus diversimodè locuti sunt
 Prophetae.

Petes, cur Messias venerit in fine tempo-
 rum potius, quam in principio? Resp. cum
 D. Bonavent. dist. 1. art. 2. quest. 4. ob quadrupli-
 cem rationem. I. ob peccatum puniendum.
 In hoc enim manifestatur divinae ultionis
 & veritas, quae tantos clamores sustinuit, an-
 tequam vellet descendere, Adamo interim
 cum sua posteritate in limbo exulante a
 paradiso. II. ad morbum melius curandum,
 ingesta meliori infirmitatis notitia, ut sic
 homo ante curacionem de sua impotentia
 & ignorantia, tam in Lege naturae quam
 scriptae convictus, confugiendo ad divinam
 gratiam efficaciter curaretur. III. quia recto
 ordini congruebat, ut plenum & maxi-
 mum beneficium usque ad diem seu tem-
 poris plenitudinem differretur. IV. ut sic
 Incarnationis beneficium amplius com-
 mendaretur: quod enim amplius differtur
 & diutius desideratur, pretiosius reputatur:
 & ideo hoc inter Dei beneficia pretiosis-
 simum, prius debuit esse desideratum &
 expectatum, quam exhibitum. Aliae adhuc
 excogitari & adferri possent congruentiae;
 quas Nonnulli congerunt.

21. *Cum Messias
 venerit in
 fine tempo-
 rum.*

QUAESTIO III.

**An Messias in lege promissus fuerit
 verus Deus & verus homo?**

Dico I. Messias est verus Deus. Est de
 fide ex Symbolo Niceno, ac pluribus
 utriusque paginae Scripturis contra Indaeos,
 Arianos, Ebionitas, Carpocratianos, Cherinthianos,
 Photinianos & plures alios haereticos negan-
 tes divinitatem Christi, qui videri possunt
 apud nostrum Alphonsum a Castro V. Christus,
 Haeresi 1.

22. *Messias est
 verus Deus,*

Probatur I. ex Isaia 9. *Parvulus filius datus est nobis, & vocabitur admirabilis, consiliarius, Deus Testamento
 &c. Cap. 35. Deus ipse veniet, & salvabit vos: tunc
 aperientur oculi caecorum &c.* Baruch 3. *Hic est Deus
 Doster, & non estimabitur alius adversus eum
 Post hac in terris visus est &c.* Psal. 109. *David
 adaequat eum Domino Deo dicens: Dixit
 Dominus Domino meo: Sede a dextris meis &c.* Ex
 utero ante luciferum genui te. Quo etiam loco
 Davidis ipse Christus usus est contra Ju-
 daeos existimantes Messiam esse tantum
 filium David: quia Pater non vocat filium
 Dominum.

*Testamento
 veteri.*

Probatur II. specialiter contra Haereti-
 cos ex novo Testamento Ioan. 1. *Deus erat
 Verbum &c. Et Verbum caro factum est &c. Cap.
 8. Antequam Abraham fieret, ego sum. Cap. 10.
 Ego & Pater unum sumus. Cap. 20. dixit ei
 Thomas: Dominus meus & Deus meus. Et Epist.
 1. c. 5. Hic est verus Deus. Et ad Rom. 9. Ex quibus
 est Christus secundum carnem, qui est super omnia
 Deus benedictus. Et alibi saepissimè. In eam-
 dem veritatem conspirant omnia Concilia
 & Patres. Vide Scholasticos, tum hic, tum in*

Et novo

materia de Trinitate, ubi ex professo ostendunt, & nos quoque ostendimus *h. i. de Trinit. quest. 1. contra Arianos*, secundam Personam, & consequenter Christum esse verum Deum.

Probatur III. ex communibus notis fidei, & ex specialibus hujus mysterii, ut sunt miracula, tum ab ipso Christo, tum à Christianis facta in confirmationem divinitatis ipsius: quæ faciunt etiam illud Paganis evidenter credibile. Accedit, quòd tum hoc mysterium, tum etiam alia, fuerint tanto autè tempore prænuntiata per oracula Prophetarum & Sybillarum, ac tam manifestè impleta: quæ tamen constat non esse conficta à Christianis, quòrum ne quidem nomen adhuc erat audiatum. Urget hoc eleganter *Augustinus 18. de Civit. cap. 46. Theodoretus Orat. 1. de Providentia.*

Dico II. Messias est etiam verus homo. Est de fide contra *Manichæos*, aliosque Hæreticos asserentes Verbum divinum assumpsisse corpus phantasticum; adeoque tantum apparenter fuisse hominem, natum, passum, resuscitatum &c. Est etiam contra *Anabaptistas* negantes Christum habuisse veram carnem ex Virgine assumptam, sed habuisse caelestem & divinam ex Patris essentia genitam teste *Bellarmino lib. 3. de Christo c. 1.* Denique docuerunt & putarunt *Ariani* in Christo non esse veram animam, sed Verbum (quod sentiebant non esse Deum, sed supremam creaturam) ei fuisse loco animæ.

Sed Catholica veritas semper fuit in Ecclesia credita, in Symbolis fidei expressa, & in pluribus Conciliis definita. Cui etiam consentiunt Judæi, quibus nihil certius fuit, quam Messiam fore verum hominem ex semine Abrahæ & femore Jacob, filium David: prout in Prophetis clarè continetur. Verùm quia *Manichæi* vetus Testamentum non admittunt.

Probatur ex *Ioan. 1. Verbum caro factum est. Et cap. 8. Queritis me interficere hominem &c. Ad Rom. 5. Si unius delicti multi mortui sunt, multo magis gratia Dei & donum in gratia unius hominis Jesu Christi in plures abundavit.* Et alibi passim dicitur homo & filius hominis. Quæ loca semper in sensu proprio sunt intellecta. Et meritò: non si in rebus ad fidei fundamentum spectantibus Scriptura loqueretur ambigüe, vel secundum apparentiam, omnia essent incerta, falsisque interpretationibus exposita.

Deinde idem convincit tota Historia Evangelica, in qua describitur Christi genealogia, conceptio, nativitas ex Virgine, vita in terris acta: scribitur locutus fuisse, ambulasse, fatigatus fuisse, comedisse, flevisse, multa tormenta, mortemque crucis subivisse. Ipse etiam Christus *Matth. 26. de seipso ait: Tristis est anima mea usque ad mortem &c. Et Ioan. 12. Nunc anima mea turbata est. Et*

Luca 24. Videste, quia spiritus carnem & ossa non habet, sicut me videtis habere. Quibus significat se habere veram animam & verum corpus. Denique dem satis convicit finis Incarnationis: nam si non esset verus homo, genus humanum redimere non potuisset, utpote incapax omnis meriti & satisfactionis. Quo argumento passim utuntur Patres.

Dices: *Ad Philipp. 2. dicitur Christus in similitudinem hominum factus, & habitu inventus ut homo.* Resp. Scripturam loqui de similitudine, non tantum apparenti, sed verà, scilicet in specie humana; prout intelligitur quod *Genes. 5. dicitur Adam genuisse filium ad imaginem & similitudinem suam.* Deinde cum *Chrysostomo & aliis Patribus* vox homo explicari potest de puro homine ex femine viri concepto & peccatis obnoxio; talis enim videbatur Christus, sed non erat.

QUÆSTIO IV.

An in Christo sint dua Nature, & una Persona?

Nestorius Patriarcha Constantinopolitanus (cui præter plures Græcos ad hæsit aliquamdiu *B. Theodoretus*; quamvis postea in Concilio *Calcedonensi* a. 451. errorem suum retractaverit) tempore *Innocentii I.* docuit in Christo esse duas personas, divinam & humanam, sicut in ipso sunt duæ integræ naturæ. Unde dicebat inter illas personas tantam esse moralem seu accidentalem unionem; ex qua proinde non resultaret quid usum substantiale, sed potius complexum accidentale, quod uno nomine appellatur Christus. Conjunctionem autem illam explicabat per hoc. Primum, quòd persona Verbi divini speciali quadam ratione habitabat in persona hominis tamquam in suo templo. Secundò, quòd Verbum & ille homo erant invicem amore conjunctissimi. Tertiò, quòd persona humana erat instrumentum quo utebatur Verbum Dei ad patranda miracula & egregias operationes. Quartò, quòd Verbum isti homini participaverit nomen & dignitatem suam, ut vocaretur, coleretur & adoraretur tamquam Deus & Dei filius, non propter seipsum, sed propter Verbum conjunctum, sicut adorantur Dei imagines. Quare dicebat purum hominem esse ex Maria natum; quæ proinde dici non possit Deipara. Similiter passionem, mortem & resurrectionem solisti homini ex Virgine nato, nullatenus autem Deo censabat posse attribui.

Hunc errorem dum acriter impugnavit *Entichus* Abbas cujusdam Monasterii Constantinopolitani tempore *Leopis I.* lapsus est in extremè oppositum (cui adhuc *Dioscorus* Episcopus Alexandrinus, homo flagitio-

Atque ex notis fidei

23. Messias est etiam verus homo

Vi semper Ecclesia credidit

Propheta prænuntiavit

24. Scriptura novi Testamenti patenter expressit

Totaque Historia Evangelica evincit

Vi & sui Incarnatio

Quo fuit Christus causatur in similitudinem

25. Nestorius deus in Christo persona

nic quare

26. Nestorius